

Jak žije Samaní Tissá v Evropě?

Eva Mezuliánková (EM) se ptá Líby Peticové (LP), bývalé ctihodné Tissy, 17. 7. 2007 na Doubravce

- EM: Ctihodná Tissá rituálně sice odložila před dvěma léty na Srí Lance svou mnišskou róbu a stala se opět Libuší, civilní osobou. Přesto tě, Líbo, mnozí i nadále oslovují tvým páli jménem Tissá. Jak se k tomu stavíš?
- LP: No, jak se stavím k oslovení Tissá? Na Líbu, Libušku jsem si za tu dobu, po kterou jsem zase v Čechách, už zvykla. Jméno Tissá jsem dostala při ordinaci za mnišku na Srí Lance. Tissá znamená „pohledná“ a nebo taky „ta, která vidí“. A musím říct, že jsem toho za těch půl roku viděla dost... (smích). Ne, teď vážně. Tímto jménem mně většinou oslovují na meditačních akcích, na zasedech bývalí i stávající mniši a mnišky. Vyslovení toho jména cinkne někde uvnitř na takovou tu „zvláštní strunku“ a vyvolá pocit něčeho vzdáleného, nadčasového. Chutná to po mangu a kokosu, je to cítit potem z čivary, ozývá se hluboký a jednolitý hlas recitujících mnišek a je vidět malé kuti v kaučukovníkovém lese. Celé to trvá tak pár sekund... a je to pryč. Zároveň s tím si uvědomuji jakousi zodpovědnost a vděk za šanci, kterou jsem dostala a která se už nikdy nemusí opakovat.
- EM: České buddhistické skupiny tě zvou, abys dělala přednášky o svých zkušenostech ze Srí Lanky a učila principy mnišství. Vloni jsi pomáhala s přípravou na mnišský život ctihodné Kusale. Nedávno jsi zde na zasedu dala poučení o mnišství jedné účastnici, která tu chtěla ordinovat za mnišku. Děláš toto jako samaní Tissá nebo jako Libuše?
- LP: Dělám to jako samaní Tissá i jako Libuše, jako bývalá mniška i jako člověk, který chce pomoci tomu, kdo o to stojí. Jsou to pouze mé zkušenosti z mého prožívání, které jsem měla jako mniška. Nemohu nikomu říci, že to bude mít jako mniška na Srí Lance tak a tak. Každý, kdo se stal mnichem či mniškou měl v téže situaci jiné prožívání. Takže nemohu říci, budeš to mít takhle, stane se ti tohle a budeš reagovat takhle. Je to na každém jedinci, jak si to zařídí a jaké bude sám mít prožívání. O tom jsem mluvila na přednáškách, které jsem tu dávala. A to jsem řekla i ctihodné Kusale. Pomohla jsem jí sehnat některé věci, potřebné k mnišskému životu, to co se osvědčilo mně – a ostatní už bylo na ní, jak se s tím vypořádá. Jako mnich nebo mniška je každý sám za sebe. Není nikdo, kdo by tě vedl za ruku. Jsi mniškou na Srí Lance a žiješ tedy jako mniška na Srí Lance. Spolehnout se musíš jen sama na sebe. To bylo pro mne hodně důležité si tohle uvědomit. Naučila jsem se opírat sama o sebe, učila jsem se vypořádat se s životem tam, se svým tělem a myslí. Byla to pro mne velká škola.
- EM: Mně jen k tomu napadá ještě to, že jsme tě pozvali jako Bodhi Olomouc na přednášku, to bylo tuším rok poté, co ses vrátila ze Srí Lanky, a že to bylo velmi příjemné.
- LP: Ano, já jsem na Bodhi Olomouc i jinde vyprávěla jen o svých pocitech a o svém prožívání. Nemohla jsem mluvit o tom, co člověk z mnišství získá uvnitř, to se dá jen těžko verbalizovat, to je ten hlubší přínos, který si pak nese každý sám v sobě, který si nyní uvědomuji postupně a který ve mně dozrává. Mluvit jsem mohla o pocitech, které jsem měla při prožívání různých situací a stavů a reakcí na ně, to jsem sdílet mohla. Kdyby sem přijela ctihodná Kusalá a pozvali jste jí na přednášku, tak bude jistě mluvit o něčem jiném. I když to bude samozřejmě v tom mnišském rámci.
- EM: Mám takový postřeh, takový pocit, že ty jsi šla za mnišku už jako zralá osoba, nešla jsi tam za nějakým dobrodružstvím, nebo, což je dnes módní, dát se ordinovat za mnišku, aby to ostatní obdivovali. Ale tys tam šla s plným vědomím. Věděla jsi, do čeho jdeš? Splnilo ti to tvé očekávání?
- LP: Hm, trvalo mi to tak půl roku, než jsem k tomu dozrála, že to tedy udělám, že půjdu za mnišku. Ale nebylo to pro mne jednoduché rozhodnutí. Když jde člověk za mnicha nebo mnišku, tak se musí vzdát všeho. Byť je to jen dočasně. Musíš odevzdat všechno, co máš ráda. Odevzdáš vlasy, oblečení, vzdáš se jména, majetku i svých nejbližších, dětí, rodičů. Nemáš nic. Je to svým způsobem taková malá smrt. Zemřeš jako laik a narodíš se jako mnich nebo mniška někde úplně jinde a musíš se začít učit všechno, co k mnišskému životu patří. Máš holou hlavu, jedny šaty, mísu a nové jméno. To všechno jsem už věděla. No bylo toho dost a bylo to pro mne náročné. Přesto jsem to podstoupila, protože ta touha po svobodě je silná. Tak jsem odjela na Srí Lanku.
- EM: No, a když půjdeme na začátek, je tam nějaký ten bod nebo zlom, kdy ses rozhodla?
- LP: Určitě. Ten bod zlomu tam byl. Byla to taková určitá nespokojenost s průběhem života, takový ten neklid a hledání něčeho. Touha po tom být lepší. A když jsem byla poprvé na intenzivním meditačním zasedu, tak jsem pochopila, že tohle je ta cesta. Při jedné z meditací jsem si říkala, jak je to hrozné, že lidi jsou na dovolené u moře, koupají se a já tady chodím a sedím a div jsem nebrečela – a pak mi došlo, že je to ta

moje mysl, která mi to našeptává a podsouvá takové myšlenky a najednou se se mnou stalo něco, co jsem nikdy nezažila. Ta smutná nálada se během pár vteřin změnila v pravý opak a já se cítila šťastná, z vůně květin na louce, ze sluníčka a z toho, že jsem. A v ten moment mi to došlo. Tohle je ta cesta. Uvědomila jsem si, jak ta mysl se mnou manipuluje a jak je důležité se naučit pracovat s tou svou myslí a že pokud tohle zvládnou, tak cesta ke svobodě je otevřená.

EM: Tak, teď se dostaneme k otázce, co všechno obnáší být samaní?

LP: No, samaní, jak to vidím já, je podle mne duchovní praktik, člověk, který praktikuje Dhammu, Buddhovo učení a je odlišen od laických praktikujících svým oblečením. Když jsem na Srí Lance pak disróbovala, ctihodná Vajirá mi darovala zpět čívaru, andanu a mísu se slovy: „Vezmi si, Tisso, tyto věci, abys je mohla kdykoliv použít“. Dodnes slyším tyhle slova a uvědomuji si, když se mi v životě nevede, že existuje i jiný život než ten laický.

No, a když jsem se vrátila ze Srí Lanky, tak jsem samozřejmě pokračovala v meditační praxi. Neoblékala jsem se do čívary a andany jako mniška, ale měla jsem čívaru přehozenou přes ramena nebo složenou kolem pasu. Je to pro mně silový předmět, který mi připomíná mnišství. Takže kromě meditování v čívaře se účastním meditačních kurzů, zasedů, jako účastník, či pomáhám s organizací a snažím se být užitečná jednak pro meditující, ale i pro ostatní v laickém životě. Ta čívara pro mně symbolizuje mnišský život.

EM: Samaní Tisso, já chápu, že jsi byla mniškou a teď jsi v civilním životě samaní. A mně by zajímalo, jestli je možné se stát samaní i když jsem předtím mniškou nebyla?

LP: Já si myslím, že se jedná spíš o vztah k Dhammě, k Buddhovu učení a že to není zas až tak důležité, jestli jsi byla mniška nebo ne. Myslím, že jde o to, jestli to myslíš s Buddhovým učením vážně, zda žiješ eticky a nosíš čívaru při meditaci a provádíš rituály. Je to o člověku samotném a jeho vztahu k Dhammě.

EM: A jaký je tvůj vztah k ostatním samaním?

LP: Je to vztah založený na vztazích v Sangze. Umožňuje mi sdílet s ostatními bez ostychu, bez obav. Cítím souznění a sounáležitost, svobodu vyjadřování a volnost, které v běžném životě nejsou až tak možné... anebo jen omezeně. Lidé v Sangze umí naslouchat, řešit i soucítit. V tom vidím veliký potenciál svobody a volnosti. A není to jen na zasedech či různých buddhistických akcích. I osobní návštěvy samaní a samanů, bývalých mnichů a mnišek, ale i těch lidí, které jsem poznala na zasedech, mně naplňují radostí, je o čem si s nimi vyprávět, obohacují můj současný život.

EM: Libuško, mně teď napadá ještě jedna otázka, zřejmě asi poslední. Vrátime se k době tvého mnišství. Mně by zajímalo, jestli plánuješ ještě návrat do mnišského života?

LP: No, tak teď momentálně v nějaké blízké budoucnosti určitě nic neplánuji. Pojala jsem to tím způsobem, že jsem si vyzkoušela, jaké to je žít jako mniška. Teď zkusím opět žít tím laickým životem, ale s těmi vědomostmi, které mi byly zprostředkovány na zasedech, v přednesech Dhammy, a které jsem získala z mnišského života na Srí Lance. Před tím jsem samozřejmě žila také běžným životem, ale nevědomě. No a teď zkusím v každodenním životě aplikovat principy Buddhova učení a sleduji, jak to funguje. Takže teď neplánuji návrat, ale nevylučuji, že bych se nevrátila na Srí Lanku.

EM: Ty máš to mnišství spojené jen se Srí Lankou?

LP: Ano mám, protože jsem tam jako mniška žila půl roku. Tedy učila jsem se tam žít jako mniška.

EM: No, a nenapadá tě, že bys mohla žít jako mniška tady v Evropě?

LP: Vlastně ne. Ale když teď o tom mluvíme, tak mne napadá, že by to pro mně tady možná bylo i schůdnější, kdybych přemýšlela o návratu do mnišského života. Protože střídání jazykového prostředí a změny klimatu by mně zřejmě už moc nesvědčily.

EM: Já se na to ptám z jednoho prostého důvodu, protože tady existuje skupina lidí, která se snaží vybudovat v naší republice klášter, který by měl sloužit jak meditacím, tak i mnišskému životu. Proto se ptám, jestli si do budoucna nekladeš otázku, kdyby tu ten klášter byl, zda bys opět ordinovala za mnišku právě v tomto klášteře?

LP: Jak říkám, zatím nic neplánuji. Nevylučuji ale tu možnost, že bych se někdy v budoucnu zas nechala temporárně ordinovat. Zase na čas žít jako mniška a zklidnit mysl. Ale zatím o tom neuvažuji. Ještě tu mám hodně práce s aplikací Dhammy v běžném životě.

EM: Libuško, já ti děkuji za rozhovor.

LP: Ráda jsem si s tebou povídala.